

Затонацька Т.Г., д.е.н., доцент
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Кризові явища в економіці України та військові дії на Сході призвели до значного погіршення інвестиційного клімату країни, наслідком чого активізувалися міграційні процеси (відтік працездатного населення в інші країни), значний тіньовий сектор, контрабанда тощо.

Проводячи інституціональні зміни (процеси децентралізації) та визначаючи державні інвестиційні пріоритети в напрямі регіонального розвитку, необхідно враховувати сучасні світові тенденції, що стосуються заходів та напрямів формування державної регіональної політики, а також механізмів її реалізації в різних країнах світу.

Несприятливий інвестиційний клімат в країні достатньо сильно вплинув на інвестиційні процеси в країні та розвиток регіонів. Проте, активізація господарської діяльності на прикордонних територіях достатньо активна та знаходиться за межами державного регулювання. Тому виникає потреба включити до пріоритетних напрямів регіонального розвитку транскордонне співробітництво, метою якого є розвиток соціально-економічних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших зв'язків між суб'єктами та учасниками транскордонного співробітництва на основі міжнародних принципів та правил.

Зазначимо, що в Законі України «Про транскордонне співробітництво» [1] відсутні будь-які пріоритети саме в сфері регіональної політики, які мали здійснюватись в країні, що призвело до фактичної відсутності ефективних адміністративних, фінансових та інституційних інструментів територіального розвитку й забезпечення конкурентоспроможності регіонів.

В Україні транскордонне співробітництво розглядається у двох площинах - як інструмент розвитку прикордонних територій і як чинник реалізації євроінтеграційних процесів.

Так, більшість фахівців та вчених умовно поділяють транскордонне співробітництво прикордонних областей України і сусідніх країн на два «напрямки» [2]:

1) транскордонне співробітництво, що відбувається на кордоні України з ЄС;

2) транскордонне співробітництво у так званому «новому прикордонні», яке деякі українські дослідники визначають як сукупність історичних і новоутворених соціальних та економічних зв'язків уздовж кордонів колишніх радянських республік, зокрема України, Росії, Білорусі й Молдови.

Сьогодні транскордонне співробітництво в обох напрямках стикається з новими викликами, що становлять загрозу безпеці на кордонах України, а саме: нелегальна міграція, торгівля людьми, контрабанда, найнебезпечнішими видами якої вважається перевезення наркотиків і зброї.

Недооцінка з боку центральної влади транскордонного співробітництва як інструменту територіального/ регіонального розвитку і покращення якості життя людей,

які мешкають у прикордонних регіонах України привела до неконтрольованих з боку державної та місцевих влад процесів.

Досвід здійснення транскордонного співробітництва центральноевропейськими сусідами України показує, що воно розглядається ними як складова політики регіонального розвитку. Зазначені країни не ухвалюють спеціальних законів про транскордонне співробітництво, маючи натомість закони та програми про регіональний розвиток.

Спираючись на досвід європейських країн, і насамперед центральноевропейських сусідів України, можна стверджувати, що мета державної політики у сфері транскордонного співробітництва, яка зазначена у законі – як «створення сприятливих умов для ефективної та взаємовигідної співпраці суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва України, підвищення соціально-економічного розвитку регіонів України та рівня життя населення», - повинна зайняти чільне місце в державній політиці регіонального розвитку. Це, в свою чергу, передбачає створення дієвих правових, інституційних та фінансових інструментів, які в поєднанні з процесами децентралізації дозволять забезпечити підсилення ролі місцевого самоврядування та створило умови для активізації розвитку прикордонних територій та регіонів в цілому.

Список літературних джерел

1. Про транскордонне співробітництво: Закон України від 24.06.2004 № 1861-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1861-15>
2. Розширення Європейського Союзу: вплив на відносини України з центральноєвропейськими сусідами. К., 2004. – 229 с.

Ігнатова Ю. В., к.е.н., доцент кафедри економіко-математичного моделювання

Поліщук Є. А., к.е.н., доцент кафедри інвестиційної діяльності

Даценко Н. В., старший викладач кафедри економіко-математичного моделювання ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ

На сьогоднішній день, вирішення проблем та задач в галузі інноваційного підприємництва є особливо актуальними. Саме розвиток інноваційного бізнесу дає можливість досягти стратегічного вектору, який пов'язаний з подоланням сировинної залежності вітчизняної економіки та розвитком нового технологічного устрою. Теорія і практика управління інноваційною діяльністю свідчить про неможливість розв'язання актуальних проблем економічного розвитку ре-